

Apfelék Az Unokájukkal



A képen anyai dédszüleim, Apfel Fülöp és Benedek Katalin láthatók az unokájukkal, édesanyám nővérével, Ellával. A kép 1914 körül készülhetett.

Anyai ágon a legkorábbi felmenők, akikről tudok, dédszüleim, Apfel Fülöp és Benedek Katalin. Dédanyám Koroncón született 1851-ben, és Budapesten halt meg 1936-ban. Jól beszélt németül, mert Bécsben járt elemibe, közben rokonoknál lakott. Nyilván járt magyar iskolába is, mert amikor én már gimnazista voltam, és Kemény Zsigmondot meg Eötvös Józsefet olvastam, akkor a dédmamám mindig mondta, hogy én is ezeket tanultam. Még emlékezett is rá, beszéltünk is róla. De számolni németül számolt magában. A férje, Apfel Fülöp Szombathelyen volt órás és ékszerész. Az első világháború előtti években felköltöztek Pestre. Azt hiszem, itt már nem dolgozott, nem volt üzlete. Aztán az első világháború alatt az összes pénzükön hadikölcsönt jegyeztek, ami az utolsó fillérig elúszott. Fülöp dédapám 1919-ben halt meg. Dédmamám odaköltözött a nagyszüleimhez, és gyakorlatilag ők tartották el. Mesélték, hogy a dédmamám nagyon spórolt, mert nem volt külön pénze, és nem akart folyton pénzt kérni a nagyszüleimtől. Ő még vallásos volt, a pesti nagyszüleim már nem. A maximum az volt, hogy Jam Kipurkor [Jom Kipur] böjtöltek. Dédmamám egy ideig péntek este még gyertyát gyújtott. Aztán később, a nagyszüleimnél az egyik szobában volt egy olyan csillár, amiben gyertya alakú égők voltak, és akkor dédmamám, hogy spóroljon, a csillár alatt mondta el a péntek esti imát. Azt mondta, hogy modern korban élünk, a Dohány utcai templomban is villanygyertyák vannak, akkor miért ne lehetne itthon is a villany gyertyatartó alatt a péntek esti ima.

Ella 1895-ben született Budapesten, tizenhat éves korában kikeresztelkedett, és hozzáment Telegdy Zahariás István mérnökhöz, aki az első világháborúban a haditengerészetnél volt tartalékos tiszt. Mesélték, hogy Horthy hajóján volt hadnagy, de ez nem segített rajta a háború után, amikor nem volt állása. Ella második férje az ugyancsak katolikus Kölber Jenő volt. Az apjái volt a Kölber-féle kocsigyár, amely hintókat készített. Jenőt úgy nevelték, hogy ő lesz a vagyon és a gyár örököse. Amikor bejött az autó, a kocsigyár tönkrement. Jenő semmihez sem értett, de

kiválóan bridzsezett, kiválóan teniszezett, és amatőr ügetőhajtó volt. Időnként próbált ezzel-azzal foglalkozni, de nem volt semmilyen valódi foglalkozása. Az utolsó foglalkozása az volt, hogy egy gazdag nagynénitől örökölt egy négyemeletes bérházat a Rákóczi úton. Akkor kidolgozott egy csalhatatlan szisztémát, Ellával elutaztak Monte Carlóba, és az utolsó fillérig elvesztették a pénzt. A nagynéném akkor már nagyon beteg volt, és hamarosan, 1934-ben meg is halt.